

ЗАКОН О СЛОБОДИ ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА

ГЛАВА I

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Циљ

Члан 1

Циљ овог закона је:

- (а) да се установи да информације под контролом јавног органа представљају јавно добро од вриједности и да јавни приступ овим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа, те да су ове информације неопходне за демократски процес;
- (б) да се установи да свако лице има право приступа овим информацијама у највећој могућој мјери у складу са јавним интересом, те да јавни органи имају одговарајућу обавезу да објаве информације, и
- (в) да омогући сваком физичком лицу да затражи измјену, и даје коментар на своје личне информације под контролом јавног органа.

Тумачење

Члан 2

Овим законом се олакшава и промовише, у највећој мјери, и без одлагања објављивање информација које се налазе под контролом јавног органа, по најнижој прихватљивој цјени.

Дефиниције

Члан 3

У смислу овог закона,

- (1) "информација" је сваки материјал којим се преносе чињенице, мишљења, подаци, или било који други садржај, укључујући сваку копију или њен дио, без обзира на облик или карактеристике, као и на то када је сачињена и како је класификована.
- (2) "јавни орган" је сваки републички орган, градски орган, општински орган или било који орган у Републици Српској како слиједи:
 - а) извршни орган;
 - б) законодавни орган;
 - в) правосудни орган;
 - г) орган који обавља јавну функцију, а именован је или установљен у складу са законом;
 - д) било који други управни орган;
 - ђ) правно лице које је у власништву или које контролише јавни орган.
- (3) "контрола" значи или располагање информацијама или контрола приступа информацијама

(4) "лична информација" је свака информација која се односи на физичко лице које се може директно или индиректно идентификовати чињеницама као што су, али нису ограничене на, идентификациони број или физички, ментални, економски, етнички, вјерски, културни или социјални идентитет тог лица.

(5) "надлежни јавни орган" је јавни орган који има контролу над траженом информацијом, а то је јавни орган који је сачинио информацију или за кога је сачињена информација. Ако се јавни орган који је сачинио информацију или за кога је сачињена информација не може утврдити, онда је надлежан онај јавни орган чија је функција најближа траженој информацији.

ГЛАВА II

ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Право приступа

Члан 4

Свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације. Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима како је утврђено у овом закону.

Утврђивање изузетка

Члан 5

Изузетак од објављивања тражене информације се утврђује само у случајевима када надлежни јавни орган:

- (а) утврди изузетак у смислу чланова 6,7 или 8 за цијелу информацију или дио информације, и
- (б) одреди, након обављеног испитивања јавног интереса у смислу члана 9, да објављивање информације није од јавног интереса.

Изузеци код функција јавних органа

Члан 6

Надлежни јавни орган може да утврди изузетак, у случајевима када се откривањем информације основано може очекивати изазивање значајне штете по легитимне циљеве сљедећих категорија у Републици Српској:

- (а) интереси одбране и сигурности, као и заштита јавне безбједности;
- (б) спречавање криминала и свако откривање криминала, и
- (в) заштита процеса доношења одлуке од стране јавног органа у давању мишљења, савјета или препорука од стране јавног органа, запосленог лица у јавном органу, или сваког лица које врши активности за или у име јавног органа, а не обухвата чињеничне, статистичке, научне или техничке информације.

Изузетак код повјерљивих комерцијалних информација

Члан 7

Када надлежни јавни орган оправдано утврди да захтјев за приступ информацијама укључује повјерљиве комерцијалне интересе треће стране, надлежни јавни орган ће дописом, по хитном поступку, обавијестити трећу страну о појединостима захтјева. Дописом се трећа страна информише о непосредном објављивању информација, осим ако трећа страна, у року од 15 дана од пријема овог дописа, не одговори у писаној форми да такве информације сматра повјерљивим и наведе разлоге за штету која би проистекла из објављивања информација. Након пријема таквог одговора, надлежни јавни орган ће утврдити изузетак.

Изузетак код заштите приватности

Члан 8

Надлежни јавни орган ће утврдити изузетак када оправдано утврди да тражене информације укључују личне интересе које се односе на приватност трећег лица.

Испитивање јавног интереса

Члан 9

(1) Надлежни јавни орган ће објавити тражену информацију, без обзира на утврђени изузетак, ако је то оправдано јавним интересом и узети у обзир сваку корист и сваку штету које могу проистећи из тога.

(2) У доношењу одлуке да ли је објављивање информација оправдано јавним интересом, надлежни јавни орган ће размотрити околности као што су, (али нису ограничене на), свако непоштовање законске обавезе, постојање било каквог преступа, судску погрешку, злоупотребу власти или немар у обављању службене дужности, неовлашћено коришћење јавних фондова, или опасност по здравље или безбједност појединца, јавности или околине.

(3) Ако је утврђено да је објављивање тражених информација, коју је надлежни јавни орган утврдио као изузетак у смислу члана 7 или 8, у јавном интересу, надлежни јавни орган ће дописом обавијестити трећу страну да ће информације бити објављене по истеку рока од 15 дана од дана пријема овог дописа. Трећа страна ће такође бити дописом обавијештена о праву жалбе, надлежном органу коме се жалба подноси, уз неопходне информације у вези са обраћањем таквом органу, као и крајњи рок и трошкове за подношење жалбе. Трећа страна ће такође дописом бити обавијештена о праву обраћања омбудсману Републике Српске, а овај допис ће садржавати све неопходне информације за обраћање овој Канцеларији.

Раздвајање информација на дијелове

Члан 10

Ако је дио тражених информација утврђен као изузетак, надлежни јавни орган ће издвојити такав дио и објавити остатак информација, осим ако због овог раздвајања информације нису постале неразумљиве.

ГЛАВА III

ПОСТУПАК ПРИСТУПА ИНФОРМАЦИЈАМА

Подношење захтјева

Члан 11

(1) Захтјеви за приступ информацијама се подносе оном јавном органу за којег подносилац захтјева сматра да је надлежан.

(2) Јавни орган неће испитивати нити захтијевати разлоге оправданости захтјева.

Захтјев за приступ информацији мора:

(а) бити у писаној форми, написан на један од званичних језика Босне и Херцеговине.

(б) садржавати довољно података у вези са природом и/или садржајем информација, како би се омогућило да јавни орган проведе редовне активности у циљу проналежења захтјеваних информација; и

(в) укључити име подносиоца захтјева као и податке за контакте са подносиоцем захтјева.

(3) Ако се захтјев односи на личну информацију, онда захтјев, поред испуњавања услова из става 2 само сачињава физичко лице на којег се захтјев односи, или законски заступник подносиоца захтјева или лице којег је подносилац захтјева овластио у писаној форми за приступ информацији. Ако је захтјев сачињен од стране лица на које се односи, ово лице ће потписати захтјев и показати свој законом утврђен лични докуменат са фотографијом. Ако је захтјев сачињен од стране законског заступника подносиоца захтјева или лица које је овлашћено за приступ информацији, то лице ће потписати захтјев, показати свој законом утврђен лични докуменат са фотографијом, доказ о законском заступању или пуномоћ, као и копију законом утврђеног личног документа подносиоца захтјева.

Немогућност поступања у складу са захтјевом

Члан 12

1. Ако јавни орган није у могућности да удовољи захтјеву због недостатка формалних услова који су предвиђени ставом 2. и 3. члана 11, он ће, што је прије могуће, али најкасније осам дана од дана пријема захтјева, писмено обавијестити подносиоца захтјева када је такво обавјештавање могуће, да захтјев не може да буде обрађен из наведеног разлога. Овим дописом ће обавијестити подносиоца о могућности подношења жалбе одређеном органу коме жалба треба да буде упућена, укључујући неопходне податке за контакте са таквим органом, као и трошкове и рокове за подношење жалбе. Дописом ће такође подносилац захтјева бити обавијештен о праву обраћања омбудсману Републике Српске, а садржаваће и све неопходне информације за контакте

2. За захтјеве који нису у складу са чланом 11. 2. (б) обавијест из става (1) ће такође садржавати сва специфична питања која могу разјаснити захтјев, као и копију водича, у смислу члана 20. а).

3. Дописом предбиђеним овим чланом подносилац захтјева ће бити обавијештен да ће се преиначени захтјев третирати као нови захтјев.

Одређивање надлежног јавног органа

Члан 13

(1) Ако јавни орган који прими захтјев није надлежан, он ће, у року од 15 дана од дана пријема захтјева, прослиједити захтјев надлежном јавном органу и дописом о томе обавијестити подносиоца захтјева. Захтјев се не просљећује ако се у наведеном временском периоду утврди да је тражена информација под контролом јавног органа који је примио захтјев, а надлежни јавни орган, након што је обавијештен о појединостима овог захтјева, нема приговора да јавни орган који је примио захтјев обради такав захтјев. Јавни орган који је примио захтјев сматра се надлежним јавним органом и и обрађује захтјев у смислу члана 14. овог Закона.

(2) Ако се не може утврдити сједиште надлежног јавног органа, а у случају када јавни орган који прими захтјев има контролу над траженом информацијом, јавни орган који је примио захтјев се сматра надлежним јавним органом. Ако се не може утврдити сједиште надлежног јавног органа, а у случају када јавни орган који је примио захтјев нема контролу над тражениом информацијом, јавни орган који је примио захтјев ће у временском периоду утврђеном у ставу (1) дописом обавијестити подносиоца захтјева да захтјев не може бити обрађен из овог разлога.

Поступање надлежног јавног органа по пријему захтјева

Члан 14

(1) По пријему захтјева за приступ информацији, надлежни јавни орган предузима све редовне мјере да прикупи захтијеване информације, и размотри све чињенице и околности које су значајне за обраду захтјева.

(2) Ако се одобри приступ информацији, било дјелимичној или цијелој информацији, надлежни јавни орган дописом о томе обавјештава подносиоца захтјева. Дописом се:

- а) обавјештава подносилац захтјева о могућности личног приступа информацијама у просторијама надлежног јавног органа, и
- б) обавјештава подносилац захтјева о могућности умножавања, процјењеним трошковима умножавања, те да се умножавање подносиоцу захтјева обезбјеђује након извршене уплате. Када је умножавање информације веома сложено или дуготрајно, умножавање се обезбјеђује подносиоцу захтјева у вријеме које је прихватљиво и за подносиоца захтјева и за надлежан јавни орган; и/или прилаже копија тражене информације када се она обезбјеђује бесплатно у смислу члана 16. овог Закона.

(3) Ако се одбије приступ информацији, било дјелимичној или цијелој информацији, надлежни јавни орган дописом о томе обавјештава подносиоца захтјева. Допис треба да:

- (а) садржи законски основ за статус изузећа информације, уз наводе чланова овог Закона на које се позива, као и сва материјална питања која су важна за одлуку, што укључује и узимање у обзир фактора јавног интереса; и
- (б) обавјештава подносиоца захтјева о праву подношења жалбе, одређеном органу, а што укључује неопходне податке за контакте са таквим органом, крајњи рок за подношење жалбе као и трошкове подношења жалбе. Овај допис упућује подносиоца захтјева на право да се обрати Омбудсмену Републике Српске и садржава неопходне податке за контакте са овом Канцеларијом.

(4) Рок за обавјештење подносиоца захтјева како је утврђено у ставу (2) и ставу (3) овог члана је 15 дана од дана пријема захтјева. За захтјеве који се обрађују у смислу члана 7 и/или члана 9 (3) овај рок се продужава за временски период утврђен у овим члановима. Подносилац захтјева ће дописом, а по хитном поступку, бити обавијештен о продужењу рока као и о разлозима за то продужење.

Језик на којем су информације доступне

Члан 15

(1) Приступ информацијама биће обезбеђен на једном од званичних језика Босне и Херцеговине, као и на оригиналном језику који је различит од једног од званичних језика, ако је то могуће учинити.

(2) Надлежни јавни орган није дужан да преводи информације са једног на други службени језик у Босни и Херцеговини.

Трошкови умножавања

Члан 16

Јавни орган не наплаћује накнаде или таксе за подношење захтјева или за дописе у смислу овог Закона. Накнаде се наплаћују само за стварни трошак умножавања, а утврђује се Упутством Министарства правде које се донесе у смислу овог закона. За стандардну величину фотокопија, првих десет страна се не наплаћује.

ГЛАВА IV

ЛИЧНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на измјену или давање коментара на личне информације

Члан 17

(1) Свако лице има право да обезбиди да његове личне информације које су под контролом јавног органа буду тачне или, у односу на сврху прикупљања или коришћења информација, да буду актуелне, комплетне, релевантне за законску намјену због које су архивирани, те да на било који други начин нису погрешне.

(2) Након одобравања приступа личним информацијама, подносилац захтјева може поступити у смислу става (1), тако што подноси:

(а) захтјев за измјену. Захтјев за измјену може се одбити само ако надлежни јавни орган утврди да информације на које се захтјев односи испуњавају услове из става (1). Ако се захтјев одбије, надлежни јавни орган дописом о томе обавјештава подносиоца захтјева, а овај допис мора испуњавати услове утврђене у члану 13 (3) (б) овог закона, и/или

(б) коментар који се додаје на личне информације. Коментар мора потписати подносилац захтјева, те се мора односити на информације на које се додаје. Надлежни јавни орган у року од 15 дана од дана пријема коментара дописом обавјештава подносиоца захтјева да је такав коментар додат информацијама.

ГЛАВА V

ОДГОВОРНОСТИ ЈАВНИХ ОРГАНА

Обавеза помагања

Члан 18

Јавни орган предузима све редовне мјере помоћи сваком физичком или правном лицу које тражи да оствари било које право у смислу овог закона.

Службеник за информисање

Члан 19

Сваки јавни орган именује службеника за информисање који обрађује захтјеве сачињене у складу са овим законом. Након именовања службеника за информисање, његово име и подаци за контакт се достављају омбудсману Републике Српске.

Обавеза достављања

Члан 20

Сваки јавни орган доставља:

(а) водич којим се сваком лицу омогућава приступ информацијама под контролом јавног органа укључујући, али није ограничено на, информације потребне за обраћање јавном органу и његовом службенику за информисање, битне елементе поступка подношења захтјева, заједно са узорком захтјева у писаној форми, информације о категоријама изузетака, поступку приступа информацијама, трошковима умножавања, приступу правном лијеку, и свим битним роковима. Водич такође упућује на индекс-регистар како је утврђено у тачки (б), као и на начин приступа регистру. Водич се доставља омбудсману Републике Српске, свакој јавној и свакој правној библиотеци у Босни и Херцеговини и када је могуће путем Интернета, а доступан је на захтјев. Овај водич је бесплатан.

(б) индекс регистар, врсту информација које су под контролом јавног органа, облик у којем су информације на располагању, као и податке о томе гдје се може приступити тим информацијама. Овај индекс-регистар се ставља на располагање у смислу обавеза о достављању, како је утврђено у тачки (а) овог члана.

(в) статистичке податке, по тромјесечном извјештају, који се односе али нису ограничени, на број примљених захтјева, врсту тражених информација, утврђене изузетке, као и одлуке које се донесу у току поступка, те коначне одлуке. Ови статистички подаци се достављају Народној скупштини Републике Српске и омбудсману Републике Српске, а доступне су на захтјев;

(г) годишњи извјештај, у којем се детаљно наводе функције, политика, послови и организациона структура и финансијски послови јавног органа, што укључује, али није ограничено, на његов предложени буџет и годишњи финансијски извјештај који садржи детаље о оствареним приходима и расходима у претходној години. Овај извјештај се доставља Народној скупштини Републике Српске, а доступан је на захтјев.

ГЛАВА VI

ОМБУДСМЕН

Омбудсмен

Члан 21

Омбудсман Републике српске обављаће своје функције у смислу овог закона, а у складу са његовим мандатом и одговорностима, како је утврђено чланом II. 1. Устава Босне и Херцеговине и Анексом 6. Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, као и у складу са свим касније донесеним прописима који регулишу његову надлежност и одговорност.

Активности омбудсмана

Члан 22

У обављању функција у смислу овог закона, омбудсман Републике Српске може интер алиа да разматра:

- а) сачињавање и достављање информација, као што су Водичи и опште препоруке за олакшавање провођења и употребе овог закона;
- б) укључивање у годишњи извјештај посебног дијела који се односи на његове активности у смислу овог закона, и
- в) предлагање инструкција о примјени овог закона свим надлежним министарствима унутар Републике српске, у сарадњи са институцијама омбудсмана Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине.

ГЛАВА VII

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Сарадња

Члан 23

Сваки јавни орган у Републици Српској је дужан пружити помоћ јавним органима Босне и Херцеговине и Федерације Босне и Херцеговине када примјена одговарајућих закона о слободи информисања захтјева њихову сарадњу.

Одговорност за примјену Закона

Члан 24

1. Влада Републике Српске ће, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, потписати заједнички договор са Савјетом министара Босне и Херцеговине и Владом Федерације Босне и Херцеговине у циљу примјене члана 23. овога Закона.
2. Министарство правде предузима све одговарајуће мјере, укључујући, али без ограничења на доношење Упутства, ради обезбјеђења прописаног и ефикасног провођења овог закона.

Министарство правде ће, у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, донијети Упутство којим се регулишу трошкови умножавања у смислу члана 16. овог Закона.

Закон у односу на друге законе

Члан 25

(1) У колико су одредбе Закона о државној управи, Закона о општем управном поступку, Закона о управним споровима или других Закона који су на снази у Републици Српској у супротности са овим Законом примјењиват ће се одредбе овог Закона.

(2) Овим се Законом не умањују права и обавезе лица које се односе на приступ информацијама како је регулисано законима о судском поступку, укључујући доказни поступак, у складу са законима који се односе на професионалне повластице утврђене законом, или у складу са законима о административним таксама, укључујући таксе за прибављање оригиналне документације, а изузимајући таксе за подношење захтјева или доношења одлуке.

Нарочито, овим Законом не умањују се права физичког или правног лица која се односе на подношење жалбе у управном поступку и права на разматрање предмета пред судом.

(3) Свако кршење овог закона подлијеже санкцијама у складу са Кривичним закоником Републике Српске, Законом о прекршајима, законима из области управе, и у складу са другим законима који су важећи на територији Републике Српске.

(4) Законски акт који се усвоји након овог Закона, а чија сврха није измјена овог Закона, неће ограничити права и обавезе које су утврђене овим Законом.

Прелазне одредбе

Члан 26

Сваки јавни орган у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона дужан је да примијени члан 20 (а) и (б).

Ступање на снагу

Члан 27

Овај закон ступа на снагу 8 дана након објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", а почеће се примјењивати 6 (шест) мјесеци након ступања на снагу.

Број: 01-572/01
Датум; 02.05.2001. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Др Драган Калинић